zpravodaj

časopis Skupiny ČEZ pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany | 1/2015

NOVÉ INFOCENTRUM

30 LET PROVOZU DUKOVAN

ROZHOVOR S ŘEDITELEM ELEKTRÁRNY

Slovo ředitele

Vážení čtenáři,
otevíráte první letošní číslo Zpravodaje, který do vašich domácností přichází již dvacátým druhým rokem.
Brzy si připomeneme 30. výročí uvedení dukovanské elektrárny do provozu. Je to dobrá příležitost k připomenutí historie, ale zejména k zamyšlení nad budoucností naší elektrárny. V současné době finišují přípravy k podání žádosti Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost o prodloužení licence k provozu na další období. K tomu, abychom licenci získali, bylo vykonáno mnoho práce a realizovány rozsáhlé investiční akce. Dukovanská elektrárna již dávno není tou elektrárnou, která byla před třiceti roky uvedena do provozu. Je to elektrárna, která odpovídá současným požadavkům na spolehlivost, efektivitu provozu a zejména bezpečnost.
Vážíme si podpory, kterou elektrárně v jejím úsilí o prodloužení provozu poskytujete. Věřím, že i v dalších letech budou naše vzájemné vztahy na dobré úrovni, bude to ku prospěchu nás všech.
Miloš Štěpanovský, ředitel Jaderné elektrárny Dukovany

Titulní strana: model výrobního bloku v novém infocentru, foto archiv ČEZ

ZPRAVODAJ ELEKTRÁRNY DUKOVANY
Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany. Registrační číslo MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje PhDr. Jan Sucharda – JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Telefon 568 860 168.

NAPIŠTE NÁM
zpravodajedu@cez.cz nebo jas@jas-hrotovice.com. Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.
Zpravodaj EDU v on-line podobě www.zpravodajedu.cz nebo www.aktivnizona.cz

NAVŠTIVTE INFOCENTRUM DUKOVANY
otevírací doba denně 9–16 hodin, červenec–srpen 9–17 hodin.
Jaderná elektrárna Dukovany, Infocentrum, Dukovany 269, 675 50 Dukovany,
Tel.: 561 105 519, E-mail: infocentrum.edu@cez.cz
GPS souřadnice: Loc: 49°5‘19.133“N, 16°8‘42.854“E

ZE ŽIVOTA ELEKTRÁRNY
3 Novinky
4 Základ pro ekonomiku jsou jaderné elektrárny
Rozhovor s Milošem Štěpanovským
5 Vysočina - energeticky úsporný kraj
5 Rekord elektrárny Dalešice

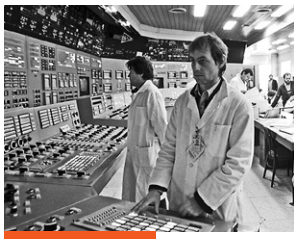

HISTORIE
6 Jak to bylo před 30 lety
Ohlédnutí do historie elektrárny

ELEKTRÁRNA A REGION
8 Klavírista Kamil Ahmadie
8 Valná hromada Energetického Třebíčska
9 Obec Výrovice

ROZHOVOR
10 Jsme tu s vámi pro druhé

ZE ŽIVOTA ELEKTRÁRNY
12 Dukovanští hasiči měli perný rok
12 Obnova systémů kontroly a řízení v EDU
13 Nové Infocentrum EDU

REGION
14 Mix
15 Muzeum Vedrovice

ZE ZAHRANIČÍ
16 WANO na Ukrajině

PRO VOLNOU CHVÍLI
17 Soutěžení pro dospělé
17 Výtvarný koutek
19 Soutěžení pro školáky

Tisková konference a otevření nového infocentra

„Dukovanská elektrárna se s úkoly roku 2014 vyrovnala dobře. Nyní je rozhodující získat licenci pro další desetileté období provozu," řekl Miloš Štěpanovský.

Ve čtvrtek 29. ledna se uskutečnila tisková konference, na níž se nový ředitel Miloš Štěpanovský představil novinářům a zástupcům regionu a seznámil je s výsledky roku 2014 a úkoly elektrárny pro nastávající období. Přelomovým bude právě rok 2015. V další části konference bylo slavnostně otevřeno nové informační centrum.

TEXT **Jiří Bezděk**

Jednání Občanské bezpečnostní komise

Občanská bezpečnostní komise při JE Dukovany se v pátek 16. ledna představila novému řediteli elektrárny Miloši Štěpanovskému, seznámila ho s posláním OBK, jednotlivými členy, činností v roce 2014 a plánem na rok 2015. Hostem zasedání byl předseda sdružení Energetické Třebíčsko Vítězslav Jonáš. Informoval o aktuálním stavu zpracování studie vlivu provozu a odstavení JE Dukovany na socio-ekonomickou situaci v regionu, kterou Energetické Třebíčsko zpracovává spolu s Karlovou univerzitou. Více o studii, připravovaných seminářích i dalších událostech, týkajících se jaderné energetiky, se veřejnost může průběžně dozvídat na webu OBK www.obkjedu.cz

TEXT **Zdeňka Ošmerová**

Socioekonomická studie

Projekt „Scénáře budoucího vývoje mikroregionu JE Dukovany" již druhým rokem řeší tým odborníků z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy ve spolupráci se sdružením Energetické Třebíčsko. Hlavním účelem je vypracovat nezávislý dokument, který bude obsahovat hodnocení socioekonomických dopadů především při snížení výrobních kapacit EDU, mapování socioekonomického vývoje regionu EDU s ohledem na budoucí provoz a vytvoření scénářů možného vývoje socioekonomické situace v regionu. Klíčové úlohy v řešeném projektu hrají Jaderná elektrárna Dukovany a společnost ČEZ, a. s.

TEXT **Bedřich Mozor**

V Dukovanech proběhly první zkoušky čtyř mobilních dieselgenerátorů

V závěru minulého roku rozšířily početnou skupinu dieselgenerátorů elektrárny Dukovany čtyři nové mobilní dieselgenerátory o výkonu 350 kW.

V prosinci proběhla na elektrárně jejich funkční zkouška. Všechny čtyři generátory byly postupně přivezeny na místo určení, připojeny ke kabelu o délce 150 m, jehož druhý konec byl napojen na čerpadlo odvodu roztoku kyseliny borité a následně spuštěny.

„Cílem zkoušek je prověřit schopnost mobilních dieselgenerátorů napájet vybrané spotřebiče a dále ověření komplexní funkčnosti dieselgenerátoru," řekl Jiří Zita, vedoucí zkoušek.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

Základ pro zásobení ekonomiky tvoří jaderné elektrárny

V ROCE 1985 BYL V DUKOVANECH U ZAHAJOVÁNÍ PROVOZU. NYNÍ SE MILOŠ ŠTĚPANOVSKÝ DO ELEKTRÁRNY VRÁTIL, OD LEDNA JE JEJÍM ŘEDITELEM. ZAŘÍZENÍ, KTERÉ KRITIZUJÍ RAKUŠANÉ A NĚMCI, POVAŽUJE ZA BEZPEČNÉ A USILUJE O PRODLOUŽENÍ PROVOZU.

■ Vzpomenete si ještě na první směnu, kterou jste na Dukovanech odsloužil?
Úplně přesně první směnu si nevybavím. Ale můj začátek byl zajímavý. Tehdy došlo ke zpoždění spouštění elektrárny do provozu skoro o dva roky. Byl jsem v přípravě personálu pro třetí blok. Ale kvůli tomu zpoždění z nás udělali „spouštěcí“ skupinu pro první a druhý blok, což byla nesmírně zajímavá škola. Psal se rok 1985 a já byl mezi techniky, kteří měli za úkol testy, přípravu dokumentace a naladění všeho, aby se mohla rozjet štěpná řetězová reakce a začít vyrábět elektřina. A když se blížilo uvádění do provozu třetího bloku, už jsem přešel do skupiny provozu. Dělal jsem operátora reaktoru.

■ Věříte, že získáte povolení k provozu bloků na dalších deset let? Předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) Dana Drábová nedávno řekla, že Dukovany dostaly od SÚJB varování, protože uvnitř elektrárny sice je technologicky všechno v naprostém pořádku, ale papírově žádost o prodloužení provozu vázne...
Tohle varování jsme si vzali hodně k srdci. Dokumentace, kterou zpracováváme a kterou musíme doložit, že elektrárna je skutečně v bezvadném stavu a může být prodlouženo její provozování za projektovanou dobu, nejrůznějších dat a analýz, je obrovský počet. Je to, jako bychom elektrárnu znovu uváděli do provozu. Musím říct, že jsme připravili změny v organizaci činnosti projektového týmu. Musíme předvídat a analyzovat a dokladovat, že těch dalších 10 let si provoz můžeme dovolit.

■ V Rakousku mají petici, která se týká dukovanské elektrárny, podepsaly ji desítky tisíc lidí. Podobnou petici teď podepisují i v Německu. Rakušané se bojí stáří EDU, 30 let starých technologií. Říkají například, že sovětské reaktory jsou už zastaralé a patří do šrotu. Lze jejich obavy vyvrátit?
Petici jsem zatím na stůl nedostal. Přišel jsem z Temelína a tam jsem se s tím setkával často. My jsme vždycky reagovali - přijeďte se podívat, my vám všechno ukážeme, vysvětlíme. My jsme ti, kteří o elektrárně vědí úplně všechno. Kdybychom věděli o reálném riziku, tak bychom tu nebyli, neprovozovali to, nežily by tu naše rodiny. K reaktorům - to si mohou myslet, neberu jim jejich názor. Já si taky o některých rakouských zařízeních mohu myslet své. Že jsou reaktory bezpečné, o tom jsem přesvědčený. Mimochodem, když se Rakušanů zeptáte, jakou seismickou událost vydrží jejich vodní nádrže v Alpách, tak vám neodpoví.

■ Ale Německo, průmyslová země, po Fukušimě odstavuje i novější jaderné elektrárny.
Německo je teď prostě přesvědčeno, že odstaví jaderné elektrárny a uzásobuje svoji ekonomiku obnovitelnými zdroji. Myslím, že je to technicky nesmysl, jsem o tom dokonce přesvědčen. A z dalších statistik najednou vyplývá, že otvírají staré uhelné elektrárny, doly. Zachytil jsem zprávu, že se dokonce výrazně rozšiřují hnědouhelné doly na druhé straně Krušných hor. A jestli u nás diskutujeme o Horním Jiřetíně, oni vystěhovávají pět vesnic, aby ten důl mohli rozšířit, protože uhlí potřebují. V Německu roste jeho spotřeba, roste množství emisí CO^2, o tom se ale nemluví. Obnovitelné zdroje nejsou schopné ekonomiku průmyslové země technicky zásobovat. A navíc, obnovitelné zdroje jsou nesmírně drahé. Pro mě osobně základ pro zásobení ekonomiky tvoří jaderné elektrárny.

TEXT Hana Jakubcová
FOTO Jan Sucharda

ČEZ pomáhá Vysočině stát se energeticky úsporným krajem

SPOLUPRÁCE SPOLEČNOSTI ČEZ A KRAJE VYSOČINA VYTVOŘÍ LEPŠÍ PODMÍNKY PRO ROZVOJ KRAJE I POHODLÍ OBČANŮ, POVEDE K ÚSPORÁM ENERGIE A FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ.

Představitelé Kraje Vysočina a společnosti ČEZ podepsali prohlášení o vzájemné spolupráci v oblasti energetiky. Kromě rozvoje energetické infrastruktury a modernizace či případného rozšíření Jaderné elektrárny Dukovany se memorandum věnuje také opatřením, vedoucím k energetickým úsporám.

Dlouhodobý a bezpečný provoz JE Dukovany

„Energetická bezpečnost a soběstačnost v dodávkách elektrické energie je pro nás stěžejní téma. ČEZ je pro nás silným partnerem, se kterým můžeme zlepšit hospodářský rozvoj kraje i pohodlí občanů," vysvětlil důvody pro podpis memoranda Jiří Běhounek, hejtman Kraje Vysočina. Současně je ČEZ díky elektrárně Dukovany významným zaměstnavatelem v kraji. Součástí jednání proto byla i dohoda na společném postupu při přípravě a realizaci povolovacích řízení, potřebných pro dlouhodobý a bezpečný provoz elektrárny.

Energeticky úsporný kraj

„Vysočina má naši plnou podporu v projektu Energeticky úsporný kraj. Dokážeme jí nabídnout své odborné know-how i zázemí pro realizaci celé řady energetických řešení," uvádí Daniel Beneš, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ. Jedná se například o energeticky úsporná řešení na budovách, optimalizaci soustav centrálního zásobování teplem i veřejného osvětlení, využití kombinované výroby elektřiny a tepla a rozvoj dalších opatření, vedoucích k energetickým a finančním úsporám.

TEXT **Barbora Půlpánová**
FOTO **archiv ČEZ**

Rekord přečerpávací elektrárny Dalešice

DNE 23. 12. 2014 V DOPOLEDNÍCH HODINÁCH BYLA PŘEKROČENA DOPOSUD NEJVYŠŠÍ VÝROBA ELEKTRICKÉ ENERGIE, KTERÁ ČINILA 446 066 MWH/ROK.

Rekordní výroba elektrické energie byla dosažena i přes realizaci řady investičních a modernizačních akcí, nižší hladinu vody v horní nádrži a nižší přítoky. Jedním z důvodů velkého množství vyrobené elektřiny je vyšší uplatňování výroby z přečerpávací elektrárny na základě nárůstu obchodních příležitostí pro pokrytí tzv. odchylek mezi výrobou a spotřebou elektřiny.

Rekordní výroba

Rok 2014 byl z pohledu výroby elektřiny na turbínách přečerpávací vodní elektrárny Dalešice rokem rekordním, ve kterém došlo k překročení historicky největší výroby elektrické energie z roku 2013. Díky nárůstu obchodních příležitostí na trhu s elektrickou energií byla v průběhu roku 2014 výroba z PVE Dalešice uplatňována ve větším rozsahu než v předchozích letech. Od uvedení do provozu (1978) byla výroba 402 491 MWh z roku 1979, poprvé překonána 4. 12. 2013 výrobou 446 066 MWh, tedy po 35 letech. I tuto hranici se podařilo překonat, a to 23. 12. 2014 v dopoledních hodinách.

Modernizace elektrárny

V průběhu roku byla také realizována řada modernizačních akcí. Po 36 letech provozu proběhla vyměněna zbývajících 4 kusů blokových transformátorů, vyvádějící vyrobenou energii z elektrárny do přenosové soustavy. Byl modernizován systém hašení generátorů využívající jako hasivo CO2, který zvyšuje bezpečnost zařízení. V druhé polovině roku také proběhla I. etapa modernizace řídicího systému, obměna elektrických ochran a úprava budicích souprav turbosoustrojí TG 3 a TG4. Obměna na turbosoustrojí TG1 a TG 2 je plánována v roce 2015. Rekonstrukcí prošla také část provozně-správní budovy, ve které je umístěno Infocentrum VD a PVE Dalešice. Celkové náklady na realizaci těchto akcí byly cca 150 mil. Kč.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

„Tady bude stát atomová elektrárna“ / 1975

Jak to bylo před 30 lety

V KVĚTNU 2015 UPLYNE 30 LET OD UVEDENÍ JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY DO PROVOZU. ROZHODNUTÍ O JEJÍ VÝSTAVBĚ BYLO UČINĚNO V ROCE 1970. 1. BLOK BYL UVEDEN DO ZKUŠEBNÍHO PROVOZU 3. KVĚTNA 1985 A DO 31. 12. 2014 VYROBIL CELKEM 99 164,177 GWH ELEKTRICKÉ ENERGIE.

TEXT Jan Sucharda
FOTO archiv ČEZ

- 30. dubna 1970 byla podepsána Dohoda o spolupráci mezi Československem a tehdejším Sovětským svazem o spolupráci při výstavbě dvou jaderných elektráren.
- Usnesením vlády z 27. 8. 1970 bylo rozhodnuto o výstavbě elektrárny V-2 u Dukovan.
- 10. července 1975 přijalo předsednictvo vlády usnesení, kterým byla stavba jaderné elektrárny V2 2 × 440 z Dukovan převedena do Jaslovských Bohunic jako bloky č. 3 a 4. Zároveň bylo rozhodnuto pokračovat v přípravě staveniště u Dukovan pro čtyři bloky 440 VVER.

Staveniště elektrárny / 1980

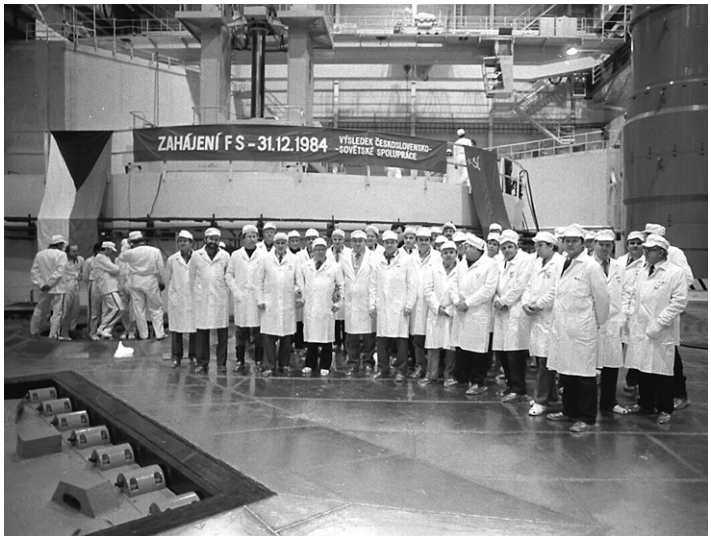

Zavážka paliva do reaktoru 1. bloku / 1984

Zavážka paliva zahájena 31. 12. 1984

Minimální kontrolovaný výkon reaktoru 1. bloku dosažen 12. 2. 1985 ve 23.11 hod.

■ Usnesení předsednictva vlády z 2. prosince 1976 rozhodlo o výstavbě Jaderné elektrárny Dukovany se čtyřmi bloky VVER 440 – typu V 213, tedy reaktory VVER 440 druhé generace.

■ 16. dubna 1982 byla na staveniště dopravena tlaková nádoba prvního reaktoru. Osazena byla 26. prosince téhož roku.

■ V roce 1984 byla zřízena spouštěcí skupina – hlavním inženýrem spouštění byl jmenován František Hezoučký.

■ 31. 12. 1984 byla zahájena zavážka paliva do reaktoru 1. bloku. První kazeta byla zavezena v 15.44. Službu vedoucího reaktorového bloku vykonával Josef Holešovský.

■ 12. února 1985 ve 23.11 hod. byl dosažen minimální kontrolovaný výkon reaktoru (MKV). Na blokové dozorně byli ve službě příslušníci modré směny - vedoucí reaktorového bloku Miroslav Trnka, operátor primárního okruhu Štefan Spurný a operátor sekundárního okruhu Lubomír Raus.

■ 24. února ve 4.58 byl přifázován první turbogenerátor a 25. února v 19.32 byl přifázován i druhý.

■ Výkon reaktoru dosáhl projektovaných 100 % 26. března 1985.

■ Od 27. dubna probíhal 144 hodinový průkazný chod zařízení, který plynule přešel do zkušebního provozu dne 3. května 1985.

NA PRVNÍM BLOKU JE DUKOVANY ZAHÁJILI DRUHOU ETAPU FYZIKÁLNÍHO SPOUŠTĚNÍ

V PRVNÍM REAKTORU začala štěpná reakce

DUKOVANY (nk) — V internacionální spolupráci pracovníků k. p. Jaderná elektrárna Dukovany, generálního dodavatele technologie Škoda a jeho finalistů, dále Výzkumného ústavu jaderných elektráren a sovětských specialistů bylo dosaženo v úterý 12. února ve 23 hodin 21 min. poprvé řízené štěpné reakce u prvního ze čtyř dukovanských reaktorů. Výkon reaktoru je stabilizován na minimální kontrolovatelné úrovni.

Nyní následují důležité fyzikální testy, které prověří všechny fyzikální vlastnosti reaktoru a účinnost systému řízení reak-

Poprvé u tohoto typu elektráren bude během energetického spouštění právě v Dukovanech využito pro chod turbín vlastní

OKRESNÍ NOVINY JISKRA 20. ÚNORA 1985

Do zprávy o dosažení minimálního kontrolovaného výkonu v okresních novinách Jiskra se vloudila chyba - byl dosažen ve 23.11, nikoli ve 23.21, jak uvedly noviny.

„Už v pěti letech jsem byl jiný než moji vrstevníci," říká Kamil Ahmadie

NARODIL SE V TŘEBÍČI, V SOUČASNOSTI VŠAK STUDUJE V PÁTÉM ROČNÍKU BRNĚNSKÉ KONZERVATOŘE, A JAK SÁM ŘÍKÁ, HRA NA KLAVÍR HO DOSLOVA POHLTILA.

Kamile, máš hodně netypické příjmení. Jaký je jeho původ?
Můj tatínek je Libanonec, takže příjmení mám přirozeně po něm.
Pocházíš z hudební rodiny nebo jsi u vás prvním hudebníkem?
Táta má sice velice dobrý hudební sluch, takže po něm jsem jistě nějaké vlohy zdědil, ale jinak rodiče ani nikdo z širšího příbuzenstva na žádný nástroj nikdy nehrál.
Jaká byla tvoje cesta ke hře na klavír?
Hraji asi od pěti let, kdy jsem začal chodit do základní umělecké školy. Už tehdy jsem byl možná trošku jiný než moji vrstevníci, protože v podstatě už v době, kdy jsem s klavírem začínal, jsem věděl, že právě tohle je činnost, kterou chci dělat celý život.
Máš za sebou už celou řadu soutěží a vystoupení a dosáhl jsi mnoha úspěchů. Jakých si ceníš nejvíce?
Nejvíce mě asi potěšil můj úspěch na soutěži v Mnichově, kde byla obrovská konkurence a já jsem ani ve snu nedoufal, že bych tam mohl uspět. Všichni mí soupeři totiž byli starší i mnohem zkušenější.
Vážná hudba není mezi mladými lidmi příliš populární. Vnímáš to také tak?
To je určitě pravda. Podle mě se k ní člověk musí „propracovat". Pokud se to však povede, tak můžete vážnou hudbu poslouchat třeba osm hodin denně a ani na okamžik vás nebude nudit.

TEXT **Eva Fruhwirtová**

Valná hromada Energetického Třebíčska

V PONDĚLÍ 26. LEDNA SE NA STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÉ ŠKOLE KONALA VALNÁ HROMADA ENERGETICKÉHO TŘEBÍČSKA. HOSTEM BYL TAKÉ ŘEDITEL JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY MILOŠ ŠTĚPANOVSKÝ.

Kromě členů, kterých je v současné době dvacet dva, se zúčastnil také zástupce Energoregionu 2020 Antonín Mlynář a předsedkyně Ekoregionu 5 Petra Jílková. Předseda Energetického Třebíčska Vítězslav Jonáš shrnul činnost sdružení v roce 2014. Nejvýznamnějšími aktivitami byla červnová konference ve Valči s názvem Budoucnost EDU, květnový seminář v Senátu na téma sociální a ekonomické dopady v případě uzavření velkého energetického zdroje, podzimní seminář v Poslanecké sněmovně a jednání starostů v Bruselu.
Společný cíl: výstavba 5. bloku v Dukovanech
Ředitel Jaderné elektrárny Dukovany Miloš Štěpanovský se na úvod představil a zdůraznil, že udělá vše pro to, aby Dukovany dostaly povolení minimálně na dalších deset let. „Určitě nás čeká diskuze s okolními státy. Je dobře, když se ve světě hovoří o jaderné energetice, že je slyšet hlas samospráv z okolí jaderné elektrárny. Podpora jádra je v našem regionu značná." Štěpanovský ocenil práci Energetického Třebíčska a na závěr dodal, že cíl je společný, tedy snaha o výstavbu 5. bloku.
Mezi členy Energetického Třebíčska jsou nejen energetické firmy, ale také školy a obce. „Uvědomujeme si důležitost činnosti Energetického Třebíčska. Budeme ho podporovat, jak jen to půjde," řekl starosta Rouchovan Vladimír Černý.
Příprava konference
Sdružení Energetické Třebíčsko a Občanská bezpečnostní komise při Jaderné elektrárně Dukovany spolu s Ekoregionem 5, Energoregionem 2020 a Okresní hospodářskou komorou Třebíč mají v plánu uspořádání konference na téma **Umíme postavit 5. blok v Dukovanech včas?**, která se bude konat 25. března 2015 v hotelu Atom v Třebíči.

TEXT **Eva Fruhwirtová**

DALŠÍ INFORMACE Z REGIONU A JADERNÉ ELEKTRÁRNY NAJDETE NA WWW.AKTIVNIZONA.CZ

Obec Výrovice

PRVNÍ PÍSEMNÁ ZMÍNKA O VÝROVICÍCH POCHÁZÍ Z ROKU 1299. DÍKY ČISTÉMU A KLIDNÉMU PROSTŘEDÍ JE IDEÁLNÍM MÍSTEM PRO BYDLENÍ I ODPOČINEK. VÝROVICKÁ PŘEHRADA JE OBLÍBENÝM MÍSTEM PRO REKREACI A RYBAŘENÍ.

Výrovická přehrada je významnou rekreační oblastí a přispívá tak k rozvoji turistického ruchu.

Výrovice leží v malebném údolí řeky Jevišovky asi 13 km severně od Znojma. Území výrovického katastru je velmi bohaté na archeologické nálezy z doby kamenné, bronzové a měděné. První písemná zmínka o obci Výrovice souvisí s klášterem klarisek ve Znojmě, kterým daroval ves dne 14. 5. 1299 král Václav II.

O současném životě v obci s 165 obyvateli jsem si povídala s panem starostou Pavlem Vlčkem. Díky čistému a klidnému prostředí je obec ideálním místem pro bydlení a odpočinek. Výrovická přehrada je významnou rekreační oblastí a přispívá tak k rozvoji turistického ruchu. Od roku 1998 je obec zcela plynofikována, v roce 2006 došlo k rekonstrukci elektrické sítě, rozhlasu a veřejného osvětlení. Před dvěma roky byl opraven kulturní dům, hostinec a obchod. A do opravené budovy se přesunul také obecní úřad a knihovna. V minulém roce byl spuštěn vodovod a kanalizace. Vybudování víceúčelového hřiště a rekonstrukce dětského hřiště napomohlo ke zvýšení atraktivity pro bydlení mladých rodin.

Tradice

V obci se dodržují či vznikají nové tradice a zvyky. První v roce přichází masopust s tradiční obchůzkou masek a karnevalem. Před Velikonocemi na smrtnou neděli vynášejí děvčata smrtku. Velikonoční svátky zahajují chlapci hrkáním a o Velikonočním pondělí obcházejí ves s proutěnou pomlázkou. 30. dubna večer probíhá pálení čarodějnic, v noci chlapci svým dívkám dávají májku do komína. K tradicím patří i dětský den. Nesmíme ani zapomenout na říjnové posvícení se zaváděním pod májí. Novou tradici je lampionový průvod dýňovou stezkou koncem října a vždy 23. 12. vánoční setkání u kapličky a slaměného betlému s programem místních dětí.

Území s názvem Výrovické kopce je zařazeno do systému NATURY 2000, v roce 2013 se stalo přírodní památkou. V lokalitě se nachází spoustu chráněných rostlin a živočichů. V současné době se pro zachování a zlepšení podmínek v této lokalitě navrací k původní pastvě a kosení luk. Obec udržuje také čistotu břehových porostů v okolí řeky Jevišovky. Velkou tradicí byla v obci košíkářská výroba, s rozmachem umělých hmot ale řemeslo pomalu končí. Dnes se mu věnuje poslední košíkář. Pro turisty je hlavním lákadlem místní přehrada, která byla postavená jako závlahová nádrž, dnes slouží především k rekreaci a rybaření. Ubytování pro turisty a návštěvníky nabízí kemp Výr a penzion u Výra. Okolí Výrovic je zajímavé jak pro cykloturistiku, tak pro pěší túry.

Památky

V obci se nachází několik památek, například kaplička panny Marie Lurdské, která je zařazena do seznamu nemovitých památek, nad obcí směrem na Mikulovice jsou boží muka. Na návsi stojí kříž padlému z první světové války. Neméně zajímavý je Obloukový most přes řeku z roku 1925 dokončena.

Otázka pro starostu: Pracujete jako neuvolněný starosta, mnoho volného času vám asi nezbývá. Máte nějaké koníčky?

Pokud děláte starostu po práci, musí to být tak trochu koníček. Takže mě opravdu baví podílet se na rozvoji mé rodné obce. Velkým koníčkem jsou hasiči, kromě toho, že trénuji mladé hasiče, dorostence a ženy, jsem sám aktivním členem družstva mužů v našem sboru. I při tom všem se snažím udělat si čas na rodinu se dvěma a brzy se třemi dětmi. Rádi se touláme po Česku na kole. V zimě se pak snažím několikrát vyjet na běžky.

TRADICE A ZVYKY V OBCI

- masopustní rej masek
- vynášení smrtky
- velikonoční hrkání
- pálení čarodějnic
- říjnové posvícení
- průvod dýňovou stezkou

www.vyrovice.cz

TEXT Alena Hostašová
FOTO archiv obce

Distribuce potravinové pomoci na Filipínách po tajfunu Hayian v roce 2013

ADRA: Jsme tu s vámi pro druhé

ADRA (ADVENTIST DEVELOPMENT AND RELIEF AGENCY) JE MEZINÁRODNÍ HUMANITÁRNÍ ORGANIZACE POSKYTUJÍCÍ POMOC LIDEM V NOUZI. MÁ POBOČKY VE 125 ZEMÍCH. V ČESKÉ REPUBLICE PŮSOBÍ OD ROKU 1992.

TEXT Alena Hostašová
FOTO archiv ADRA

■ **ADRA Česká republika zahájila svou činnost v České republice v roce 1992. Tehdejší pomoc byla směřována především na Balkán – do zemí sužovaných válkou v bývalé Jugoslávii. Od té doby se mnoho změnilo, jak byste představil dnešní ADRU?**

ADRA se stala za dobu svého působení v Česku respektovanou nevládní organizací, která má široký záběr v mnoha oblastech. Troufám si říci, že „značku“ ADRA zná téměř každý a u veřejnosti máme důvěru. Samozřejmě tak, jak se mění trendy v různých oblastech našeho života, mění se i způsob zahraniční pomoci. Zatímco kdysi jsme v Česku sbírali oblečení a vozili ho kamionem do jiné země, dnes se snažíme vybírat především finanční prostředky. Jednak je to rychlejší, protože odbavení mimo schengenský prostor je velmi složité, ale také tím podpoříme místní výrobce a prodejce, protože oni pomohou rozproudit místní ekonomiku. ADRA se stala společností, kde pracují odborníci, ale zároveň zůstává stát na principech, na jakých kdysi vznikla. To je hlavně velké nadšenectví, které pohání její zaměstnance vpřed.

■ **V kolika zemích dnes pomáháte?**

ADRA Česká republika je součástí mezinárodní sítě organizací ADRA, které mají pobočky ve více než 125 zemích světa a všude tam jsme schopni pomoci, když je potřeba. Díky

Michal Čančík, ředitel ADRA Česká republika

V České republice má ADRA 11 dobrovolnických center, v nichž pracuje 1 700 dobrovolníků.

NĚKTERÉ ZAHRANIČNÍ PROJEKTY ADRA

- Zvýšení efektivity zemědělství v Mongolsku
- Rozvoj zdravotnictví v Etiopii, Keni a Barmě
- Vzdělávání dětí v Bangladéši
- Obnova Filipín

tomu, že je ADRA celosvětová organizace, můžeme jednat prakticky ze dne na den. Například při tajfunu na Filipínách jsme byli ve spojení s kolegy z místní ADRA Filipíny, kteří nám přesně řekli, co od nás potřebují prakticky ještě ve chvíli, kdy tam padaly stromy. Díky okamžitým informacím z terénu jsme mohli dát našim dárcům jasnou informaci – co budeme dělat, komu budeme pomáhat a nač budou peníze ze sbírky využity. Mohli jsme tak učinit mnohem dříve, než se na místo dostaly týmy jiných nevládních organizací. Podobným principem pomáháme v jiných zemích. Ať už formou jednorázového příspěvku nebo formou dlouhodobé pomoci. V současné době máme např. projekty zaměřené na vzdělávání dětí v Bangladéši, rozvoj zdravotnictví v Etiopii, Keni a Barmě, pomoc obětem války v Sýrii, na Ukrajině. V Mongolsku máme zase zajímavý projekt na zvýšení efektivity zemědělství. Děláme také aktivity, jejichž cílem je zlepšit lidská práva.

■ ADRA pomáhá i u nás, o jakou pomoc jde v naší republice?

Lidé si určitě spojí Adru s povodněmi v roce 1997 a pak těch dalších. Poskytovali jsme pomůcky pro úklid, půjčovali vysoušeče a rozváželi čisticí prostředky. Nic z toho bychom nemohli dělat bez přispění dobrovolníků. Při mimořádné události jich spolupracují stovky. Máme ale i dlouhodobé dobrovolníky. Sdružují se ve speciálních školených týmech a nabízejí podporu při zvládání důsledků mimořádné události, poradenství nebo psychosociální pomoc. Kromě toho všeho poskytujeme lidem zasaženým nenadálou událostí (nemusí to být zdaleka jen povodně) finanční pomoc. Prostředky jsou určeny především na nutné stavební úpravy, stavební materiál, vybavení domácnosti nebo na náklady spojené s čištěním zdrojů pitné vody.
Nejsou to jen mimořádné události, kdy je ADRA vidět. Patříme k největším koordinátorům dlouhodobých dobrovolníků v republice. V 11 dobrovolnických centrech jich pracuje více než 1700. Docházejí za osamělými lidmi do nemocnic, domovů pro seniory nebo zařízení pro osoby s postižením. Dobrovolníci si s klienty čtou, chodí s nimi na procházku a jednoduše se jim snaží zpříjemnit čas. Jsou to vlastně takoví kamarádi, kteří s vámi pobudou, když je vám mizerně. Takový člověk je někdy stejně důležitý jako léky.

■ Jakým způsobem získáváte finanční prostředky?

Na projekty získáváme peníze ze sbírek, ale také například z České rozvojové agentury nebo různých dotačních titulů. Jedna věc je realizace projektů samotných na místě, druhá pokrytí práce, která se za tím vším skrývá. Mám na mysli práci koordinátora, který projekt řídí, je za něj zodpovědný, dohlíží za správné využití prostředků a samozřejmě musí zvládat veškerou administrativu. Na tyto provozní náklady můžeme použít jen 5 procent ze sbírkových peněz, takže jsme víceméně odkázáni na sponzory. Mezi naše partnery patří i Skupina ČEZ. Velkou část provozních nákladů pokrývají dary od našeho zřizovatele – Církve adventistů sedmého dne. V neposlední řadě se snažíme rozvíjet sociální podnikání, abychom byli alespoň částečně finančně soběstační. Daří se nám to v Moravskoslezském kraji, kde máme již deset charitativních obchůdků.

■ Vaše pomoc se asi neomezuje jenom na situace po katastrofách...

Ano, je velký omyl domnívat se, že lidé potřebují pomoc jen ve chvíli, když se nacházejí v bezprostředním ohrožení života. Okamžitá pomoc je samozřejmě důležitá, ale mnohem důležitější je včas navázat vhodným projektem obnovy. Tím, že někomu poskytnete potravinový balíček, vyřešíte jeho potřebu na týden. Smysluplné je realizovat projekt, kdy si komunita bude umět sama potraviny vypěstovat nebo jinak opatřit. V celé řadě zemí máme mnoho programů obnovy nebo rozvojových programů.

■ Mohou organizaci ADRA nějak pomoci běžní občané?

Určitě a budeme za to moc rádi! Naše dobrovolnická centra stále přijímají dobrovolníky. Je to činnost, která nevezme dobrovolníkovi více než dvě hodiny týdně a pro příjemce má velký význam. Lidé mohou podpořit naše projekty i finančně. Náš program „mince denně“ je založen na doslova korunových příspěvcích, které nezatíží dárcův rozpočet a nám umožní dlouhodobě plánovat.
Více informací najdete na stránkách **www.mincedenne.cz**.

Dukovanští hasiči hasí požáry v okolí jaderné elektrárny

I PŘESTO, ŽE SE HASIČI JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY S POŽÁREM V ELEKTRÁRNĚ NESETKALI UŽ ČTYŘI ROKY, MĚLI PERNÝ ROK.

Hašení skutečného požáru si hasiči vyzkoušeli v minulém roce třikrát, když byli operačním důstojníkem HZS Kraje Vysočina požádáni o pomoc mimo areál elektrárny. Šestkrát zasahovali u dopravních nehod a jednou poskytovali technickou pomoc

Činnost hasičů v elektrárně

V areálu elektrárny hasiči likvidovali celkem 117 různých případů. Jednalo se o likvidace spadlých stromů v souvislosti s námrazou, vyproštění osob z výtahu nebo určení místa netěsnosti potrubí. Zasahovali také při odchytu užovky ze strojovny a odchytu několika netopýrů.

„To, že od roku 2011 do dnešního dne nedošlo v JE Dukovany k žádnému požáru, svědčí o dobré požární prevenci a dobře nastavenému systému požární ochrany v JE Dukovany. Je třeba si však uvědomit, že nehoda není náhoda. V této oblasti jsme sice dosáhli vysokého standardu, ale vždy je co zlepšovat," říká Josef Čapek, vedoucí útvaru požární ochrany JE Dukovany.

Hasiči EDU dále provedli celkem 697 požárních kontrol, 473 odborných dohledů při práci s otevřeným ohněm a prověřili 119 případů signalizace EPS, které byly vyhodnoceny jako plané poplachy bez znaků požáru. S ohledem na rozsáhlý počet činností se v uplynulém roce celkový stav hasičů rozšířil o 12 na celkových 62.

V roce 2015 dukovanské hasiče čeká řada nácviků zaměřených na likvidaci událostí vyplývajících ze stresstestů. Nácviky budou prováděny ve spolupráci s provozním personálem.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

Pokračuje obnova systému kontroly a řízení

SYSTÉM KONTROLY A ŘÍZENÍ (SKŘ) JE VLASTNĚ POMYSLNÝM MOZKEM A NERVOVÝMI VLÁKNY ORGANISMU JADERNÉ ELEKTRÁRNY.

SKŘ zajišťuje a vyhodnocuje informace pro obsluhy blokové dozorny a zpětně vysílá povely pro jednotlivé motory, čerpadla, ventily... A protože při práci s jadernou energií je potřeby velká jistota a opatrnost, jsou systémy důležité pro bezpečnost, zálohované třikrát (tři divize).

Na přelomu tisíciletí bylo rozhodnuto o celkové rekonstrukci systémů kontroly a řízení JE Dukovany. Týmy složené z nejzkušenějších pracovníků elektrárny i ostatních pracovníků dodavatelských organizací začaly řešit základní otázky, tj. „co?, jak?, kdy?, za kolik?"

„Co?"

K otázce „co?" bylo rozhodnuto nejprve obměnit bezpečnostní a následně i technologické systémy řízení za moderní číslicově řízenou technikou s pokročilou úrovní diagnostiky a archivací všech povelů a informací.

„Jak?"

Na otázku „jak" bylo rozhodnuto, že první zásada je především bezpečně. Z toho vyplynul požadavek na postupnou realizaci jednotlivých zálohovaných částí (divizí) v průběhu ročních generálních oprav bloků.

„Kdy?"

Určení „kdy?" muselo zohlednit potřebu dostatečného času na přípravu, stejně jako na vlastní realizaci a důsledné zkoušky.

Bezpečnostní systémy řízení byly obnoveny postupně na všech blocích v létech 2005-2009. Obnova technologických systémů řízení započala v roce 2009 a její ukončení je plánováno na jarní měsíce roku 2016 na bloku č. 2.

„Za kolik?"

„Za kolik?", to byla na počátku velká neznámá. Dnes, když máme obnoveno již téměř 90 procent zařízení, můžeme prohlásit, že tehdejší odhady byly realistické. Celkové náklady na obnovu zařízení budou činit téměř 15 miliard korun. Nejsou to náklady malé, ale pro další spolehlivou a bezpečnou existenci dukovanské elektrárny nezbytné.

TEXT **Ladislav Ležák**
FOTO **Jan Sucharda**

Nové Infocentrum Jaderné elektrárny Dukovany

V LEDNU 2015 BYLO PO ROZSÁHLÉ REKONSTRUKCI OTEVŘENO MODERNIZOVANÉ INFOCENTRUM EDU. PŮVODNÍ BYLO UVEDENO DO PROVOZU V LISTOPADU 1994 A OD TÉ DOBY JEJ NAVŠTÍVILO PŘES PŮL MILIONU NÁVŠTĚVNÍKŮ.

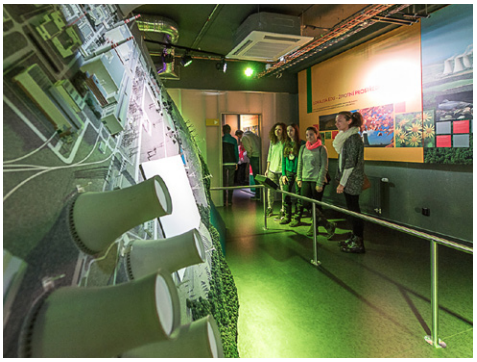

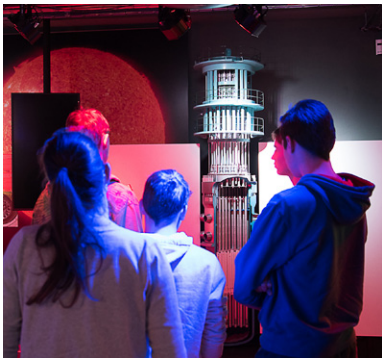

INFOCENTRA SKUPINY ČEZ

- Jaderná elektrárna Dukovany
- Jaderná elektrárna Temelín
- Obnovitelné zdroje v Hradci Králové
- Vodní elektrárna Dalešice
- Vodní elektrárna Dlouhé Stráně
- Vodní elektrárna Lipno
- Vodní elektrárna Orlík
- Vodní elektrárna Štěchovice
- Elektrárna Ledvice
- Čeňkova pila s expozicí „Šumavská energie“

Mnohé z vás možná napadá otázka, k čemu je takové Infocentrum dobré?
Dává šanci všem, kdo mají zájem, dozvědět se spoustu zajímavých informací z oblasti energetiky, hlavně pak z oblasti jádra.

Na co se můžete těšit?
Ve zrekonstruovaném Infocentru na vás čekají profesionálně vyškolené průvodkyně, jejichž výklad je podpořen průvodci virtuálními, a zcela nový interiér se dvěma kinosály a barevnou soutěžní ulicí. Infocentrum je plné projekční techniky a pozoruhodných efektů. K dispozici jsou i nové filmy. Na vstupu do centra na základě registrace v centrálním počítači obdržíte elektronické hlasovací zařízení a můžete se vydat na cestu.

Soutěžní ulice
V barevné soutěžní ulici na vás čeká šest zastavení představujících důležité oblasti spojené s provozem elektrárny. Dozvíte se zajímavé informace od těžby uranu, přes jeho zpracování na jaderné palivo a následné využití v reaktoru až po jeho dočasné uložení ve skladu s použitým palivem. Setkáte se i s modely, které sloužily v původním centru, avšak nyní jsou ve zcela novém „kabátě“.
V každém zastavení se na závěr výkladu soutěží. Ke slovu tak přichází hlasovací zařízení. Pomocí nich odpovídáte na uvedená tvrzení, centrální počítač vaše odpovědi průběžně sbírá a ukládá je ve své paměti pro pozdější využití. Po projití všech zastavení se dostanete do velkého kinosálu, kde dojde k vyhlášení výsledků soutěže. Centrální počítač vyhodnotí sesbíraná data ze soutěžní části a poskytne je průvodkyni, která oznámí vítěze, ten obdrží cenu.

Filmy pro každého
V závěru exkurze se můžete těšit na některý z nových filmů. Ať už je to „Pan Cvrček“ pro mladší diváky o různých způsobech získávání elektřiny, nebo animovaný film o Jaderné elektrárně Dukovany, vysvětlující, jak funguje jaderná elektrárna. Posledním filmem je Blackout, který je mimořádně emotivní. Popisuje, co by se stalo, pokud by došlo k rozsáhlému výpadku elektrického proudu na větším území.

A navíc: virtuální prohlídka dalších elektráren ČEZ
Po zhlédnutí filmů se ještě můžete zdržet v relaxační zóně, kde jsou připraveny designové stoly a židličky, automaty s občerstvením a počítače s virtuální prohlídkou dalších elektráren Skupiny ČEZ. Samozřejmostí je i Wi-fi připojení zdarma.

Neváhejte a přijeďte nás navštívit. Těšíme se na vás!

Kontakt:
Tel.: 561 105 519
E-mail: infocentrum.edu@cez.cz

TEXT Dana Janovská
FOTO Jan Sucharda

V Rouchovanech to vonělo zabíjačkovými specialitami

Šest prasat porazili v Rouchovanech při zabíjačce v sobotu 31. ledna. Příprava trvala tři dny a podílelo se na ní téměř dvacet lidí. Hlavním šéfkuchařem byl Pavel Křivánek, na přípravě produktů se také kuchařsky podílel kuchař Milan Hypr. Výsledkem bylo tři sta kusů jitrnic, osmdesát litrů ovarové polévky, tři sta litrů černé polévky a sto kilo tlačenky. Sádlo se škvařilo v šesti kotlech, celkem se vyškvařilo 160 kg sádla a 9 kg škvarků. „O zabijačkové produkty byl velký zájem. Bylo vidět, že všem chutnalo, což nás samozřejmě moc potěšilo. Vypadá to, že v Rouchovanech se z lednové zabíjačky stane tradice," shrnul jeden z pořadatelů Lukáš Holubář.

TEXT **Eva Fruhwirtová**

V Oslavanech vaří už více než rok vlastní pivo

Oslavanský pivovar se nachází v areálu zámku. Město ho začalo budovat v červnu 2013 a první litry piva sládci uvařili na začátku prosince téhož roku. Jde o spodně kvašená, nefiltrovaná piva plzeňského typu podle vlastních receptur. Názvy všech piv jsou odvozeny od drahých kamenů, kterým se podobají svou barvou. Mimo to jsou podle příležitostí vařeny i speciální druhy, naposledy před Vánocemi černá čtrnáctka – ONYX, která se v prosinci minulého roku stala velkým předvánočním hitem.

TEXT **Eva Fruhwirtová**

Opálkovy schody na Sněžku

V sobotu 10. ledna uspořádali Rešičtí netradiční akci s názvem „Opálkovy schody aneb Výstup na Sněžku a jiné vrcholy". Obec Rešice má slavného rodáka Adolfa Opálku, který by letos oslavil 4. ledna sté narozeniny. Opálka byl československý voják, velitel paraskupiny Out distance. Zemřel v pravoslavném kostele svatých Cyrila a Metoděje v Praze spolu s dalšími šesti parašutisty, kteří se podíleli na přípravě a provedení atentátu na R. Heydricha. „Opálka byl velký sportovec, a tak na jeho počest jsme připravili tuto netradiční akci," vysvětlil organizátor Jaroslav Sláma.
Princip výstupu na dané vrcholy moravských, českých i slovenských hor spočíval ve výstupu i sestupu schodů v kulturním domě od sklepa až do prvního podlaží. Od nadmořské výšky vrcholů se odpočítala výška Rešic, která se vydělila výškou schodiště v kulturním domě, a vypočítal se výsledek, kolikrát si schody vyběhneme na daný vrchol hory. Nejlehčí bylo zdolání vrcholu Leskoun (9× výšlap po schodech), proto byly mezi účastníky i malé děti. Nejmladšímu Vítu Karlíkovi bylo pouhých osm měsíců a naopak nejstarším byl Mirek Tesař – padesát pět let, který si vyběhl mimo jiné i nejnáročnější horu ve Vysokých Tatrách - Gerlachovský štít (369x vyběhl schody). Výstupu na vrcholy se zúčastnilo třicet jedna členů výpravy a vyšlapalo se neuvěřitelných 146 580 schodů.

TEXT **Eva Fruhwirtová**

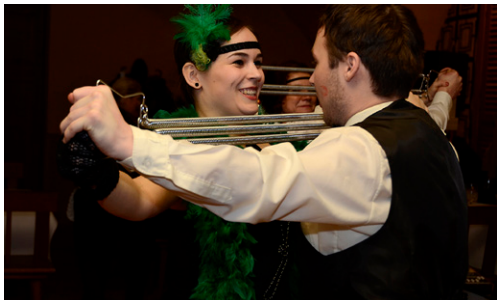

Plesy jako z dob první republiky

Dvacátá léta minulého století byla obdobím zkracování sukní, hospodářská krize počátku třicátých let však zase sukně prodloužila. Móda první republiky čerpala inspiraci z Paříže. Do dob dnes už dávných jsme se přesunuli v sobotu 24. ledna, a to hned na dvou místech. Na zámku ve Valči uspořádalo sdružení Míša a Míša ples první republiky, včetně dobového oblečení i hudby. Podobně tomu bylo o několik kilometrů dál - v dalešickém pivovaru.

TEXT **Eva Fruhwirtová**

MUZEUM informační centrum VEDROVICE

Muzeum Vedrovice

VEDROVICE V MLADŠÍ DOBĚ KAMENNÉ – UNIKÁTNÍ SÍDLIŠTĚ A POHŘEBIŠTĚ LIDU S LINEÁRNÍ KERAMIKOU. NÁLEZY KOSTROVÝCH HROBŮ Z DOBY NEOLITU JSOU OJEDINĚLÝM OBJEVEM V EVROPSKÉM MĚŘÍTKU.

Hrob z mladší doby kamenné

Vedrovice u Moravského Krumlova jsou známé četnými archeologickými nálezy z období neolitu. Lokality se nachází jak v obci, tak v přilehlém okolí.

V roce 2010 otevřela obec Vedrovice pro veřejnost informační centrum společně s muzeem. Budova, ve které se dnes muzeum nachází, má za sebou kus historie. Byla postavena v 19. století jako fara. Od druhé poloviny 20. století sloužily prostory pro provoz mateřské školky, později zde byla obecní knihovna. Budova však nadále chátrala, ale díky úspěšnému získání dotací a rekonstrukci dostala dnešní podobu. Muzeem nás provede slečna Nikola Herzánová, která je zde v současné době ve funkci pracovnice Muzea a informačního centra a zároveň knihovnice. „V muzeu máme tři stálé expozice, z toho dvě jsou celoroční a jedna je sezónní," vysvětlila Nikola Herzánová.

Vedrovice v době neolitu

V muzejní části se nachází expozice na téma Vedrovice před 6000 lety. Jedná se o období neolitu, kdy se na území usazovali první zemědělci. Z této doby se našly pozůstatky sídliště i pohřebiště lidu s lineární keramikou a také ohrazené areály (rondely) lidu s moravskou malovanou keramikou.

Krumlovský les

„Nedaleký Krumlovský les nabízel rozsáhlé těžební území kamene rohovce z období jury. Tento kámen využívali lidé k výrobě štípaných kamenných industrií – nástrojů. Obrovský rozsah a nejasný účel těžby z Krumlovského lesa činí jednu ze záhad moravského pravěku, proto si zaslouží vlastní expozici s názvem Krumlovský les," pokračovala ve výkladu slečna Herzánová.

Venkovská stodola

Již zmíněná sezónní expozice nese název Venkovská stodola a je otevřená vždy od dubna do září. Expozice skýtá různé předměty denní potřeby venkovských lidí na přelomu 19. a 20. století – řemeslné předměty truhlářů, kovářů, hrnčířů, také staré zemědělské stroje, nástroje a předměty denní potřeby. Na dvoře tohoto komplexu je umístěno i původní lopatkové větrné kolo z chráněné technické památky Větrného čerpadla postaveného v roce 1912. Muzeum nabízí i přednáškovou činnost. Pravidelně každý poslední pátek v měsíci zde probíhá beseda nad kronikou Vedrovic. „Účastníci se dozvídají mnohé zajímavé a zapomenuté události z historie naší obce," přiblížila slečna knihovnice. Kuchařské dovednosti si mohou vedrovické děti dvakrát do měsíce vyzkoušet v kroužku vaření, pod vedením Nikoly Herzánové a Soni Hamalové. Po celý rok pak probíhají výstavy v přednáškové místnosti muzea. Přednášková místnost či venkovního posezení slouží i k pronájmu pro narozeninové oslavy, svatby a další akce.

Akce ve Vedrovicích

V letošním roce plánují ve Vedrovicích dvě hlavní akce. Tou první je Den obce, který proběhne 2. 5. 2015, to zde bude živá hudba, prodejní stánky, výstava perel, atrakce pro děti a mnoho dalšího. V září pak již tradiční Rozmarýnové hody, které se tentokrát uskuteční 12.–13. září. Ke zhlédnutí bude průvod a tanec vedrovické chasy, spousta zábavných atrakcí pro děti, prodejní stánky a ochutnávka vín místních vinařů ve dvoře muzea.

TEXT **Alena Hostašová**
FOTO **archiv obce**

Vedrovické větrné kolo

EXPOZICE VE VEDROVICÍCH

- **Vedrovice před 6 000 lety**
- **Krumlovský les**
- **Venkovská stodola**

Kontakt:
Tel.:+420 515 294 656
E-mail: info@muzeumvedrovice.cz
www.muzeumvedrovice.cz

WANO na Ukrajině

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE WANO (WORLD ASOTIATION OF NUCLEAR OPERATORS) BYLA ZALOŽENA 15. KVĚTNA 1989 V MOSKVĚ. JEJÍM POSLÁNÍM JE TRVALE ZVYŠOVAT ÚROVEŇ JADERNÉ BEZPEČNOSTI A SPOLEHLIVOSTI JADERNÝCH ELEKTRÁREN.

V období 13.–28. 11. 2014 se konala na JE Jižní Ukrajinská mezinárodní prověrka WANO Peer Review. Z Kyjeva jsme do Nikolajevské oblasti, gorod Južnoukrainsk, jeli autobusem jižním směrem asi tak 6 hodin. Bezpečnostní situace v zemi vyžadovala ozbrojený doprovod zvláštních služeb Ukrajiny. Tito ozbrojení strážci se od nás nehnuli po celé tři týdny našeho působení. Nedaleko města Južnoukrainsk s 40 000 obyvateli se nachází energetický komplex, který se skládá ze tří energetických zdrojů – tří jaderných bloků 1000 MW a dvou hydroelektráren – přečerpávací HE Tashlyk 320 MW a HE Alexandrovka 11,5 MW. Oblast kolem elektráren je velmi malebná a překvapivě zajímavá. Zdejší krajina má sice stepní charakter, ale do jejího profilu jsou zaryta hluboká údolí a kaňony dravé řeky Južnyj Bug. Přehrady a nádrže místních hydroelektráren slouží jako zásobárna chladicí vody pro jadernou elektrárnu. Jedná se o rozlehlé vodní hladiny, ze kterých v zimních obdobích trvale stoupá pára.

Samotná jaderná elektrárna je přibližně stejného stáří, jako JE Dukovany, s prvním blokem spuštěným v roce 1982 a třetím v roce 1989. Okolí jaderné elektrárny je velmi hezké s parkovou úpravou a celkový pohled budí důvěru.

Vlastní prověrka WANO probíhala standardním způsobem a prověřovali jsme deset oblastí dle nových požadavků WANO. Jižní-Ukrajinská elektrárna byla v překvapivě dobrém stavu. Však taky, dle technického ředitele pana Vjačeslava Ivanoviče Kuzněcova se na misi připravovali rok a půl. A bylo to vidět. Přestože tým WANO vypracoval 16 oblastí pro zlepšení a čtyři dobré praxe, bylo jasné, že se jedná o nadstandardní zlepšení výkonnosti v těchto několika oblastech. Elektrárna vyrobila za deset měsíců roku 2014 již 16 085 MWh, a to ještě dva měsíce chyběly do konce roku.

Naši ukrajinští kolegové se nám snažili vytvořit co nejlepší podmínky pro naši práci a i když nebylo možné vyjíždět na exkurzi v době volna mimo areál rehabilitačního střediska, tak nám bylo k dispozici sportovní zařízení a zajímavý kulturní program.

Přestože jsme na začátku odjížděli na Ukrajinu s mnoha obavami, tak nakonec vše dopadlo dobře i díky příkladné pohostinnosti a profesionálnímu nasazení našich kolegů na JE Jižní Ukrajinská. Na závěr mezinárodní mise přijel i předseda Řídící rady WANO Jacques Regaldo a ředitel Moskevského centra Michail Čudakov, kteří zdůraznili mimořádnou důležitost zachování bezpečnostní úrovně jaderné energetiky i v takových neklidných regionech, jakým je dnes Ukrajina.

TEXT Zbyněk Grunda
FOTO archiv elektrárny

JADERNÉ ELEKTRÁRNY NA UKRAJINĚ

Na Ukrajině je v současnosti v provozu 15 energetických jaderných bloků na čtyřech lokalitách: JE Rovenská (2× 440 MW + 2× 1000 MW), JE Chmelnická (2× 1000 MW), JE Jižní Ukrajinská (3× 1000 W) a JE Záporožská (6× 1000MW).

V jaderných elektrárnách se dnes na Ukrajině vyrábí okolo 48 % veškeré elektrické energie.

Jižní Ukrajinská jaderná elektrárna

Soutěžte s námi

V roce 1915 dostal William Henry Bragg společně se svým synem Nobelovu cenu za fyziku. V roce 1913 společně vyvinuli metodu otočného krystalu, která slouží k určování krystalové struktury pomocí rentgenového záření a na měření vlnové délky. Pomocí metody byla zjištěna struktura některých anorganických látek – například kamenné soli nebo diamantu. William Henry Bragg se narodil 2. července 1862 ve Westwardu v hrabství Cumbria a zemřel 10. března 1942 v Londýně. Zabýval se zejména pohlcováním a ionizací radioaktivního záření v závislosti na vzdálenosti od zdroje záření, schopností materiálů brzdit elektrony v závislosti od atomového čísla materiálu (tzv. Braggův-Grayův vztah), rentgenovým zářením, které dlouho považoval za proud částic. V letech 1935–1940 byl prezidentem Královské společnosti (Royal Society for the Improvement of Natural Knowledge), což je britská učená společnost čili akademie pro ... **viz tajenku.** Tato společnost byla založena roku 1660 v Londýně.

VÝHERCI Z MINULÉHO ČÍSLA správná tajenka: dvanáct států

- Jana Kopečková z Náměště nad Oslavou
- Alena Kazdová ze Zarubic
- Blanka Dočkalová z Moravského Krumlova
- Alena Růžičková z Moravského Krumlova
- Anežka Uhlířová ze Zbýšova

Tajenku posílejte mailem na adresu zpravodajedu@cez.cz nebo na korespondenčním lístku na adresu JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice, do 15. dubna 2015.

1. Červená Lhota je renesanční vodní zámek na Jindřichohradecku. Jedním z bývalých majitelů byl i
P Jan Kába **PŘ** Vilém Medina **V** Václav Meka

2. Jeden z uvedených států má na své vlajce pouze dvě barvy – bílou a červenou. Je to
Í Tádžikistán **Ě** Kyrgyzstán **O** Gruzie

3. Který tým vyhrál ve finálovém zápase severoamerické Národní fotbalové ligy a stal se vítězem Super Bowlu?
R Seattle Seahawks D New England Patriots **DY** New York Giants

4. Které z následujících čísel není prvočíslo?
P 301 **O** 401 **A** 601

5. Jaké národnosti byl významný spisovatel, umělec a novinář August Strindberg, autor dramat „Otec“ a „Slečna Julie“?
DN Rakušan **U** Nor **OR** Švéd

6. Mnoho států má svůj specifický národní strom. U nás je to lípa, v Řecku olivovník, ve Francii tis. Jaký je národní strom v Dánsku?
ÍV Dub **MĚ** Bříza **U** Buk

7. Hlavní roli ve válečném dramatu Zlodějka knih ztvárnil oscarový herec
VĚ Geoffrey Rush **N** Daniel Day-Lewis **ĚD** Adrien Brody

8. „Znalce umění poznáme podle toho, že jsou vždy ochotni zaplatit nejvyšší cenu, ne však za obraz, ale za adresu modelky.“ Kdo je autorem tohoto vtipného výroku?
Í Jean Gabin **Y** Fernandel **D** Jacques Tati

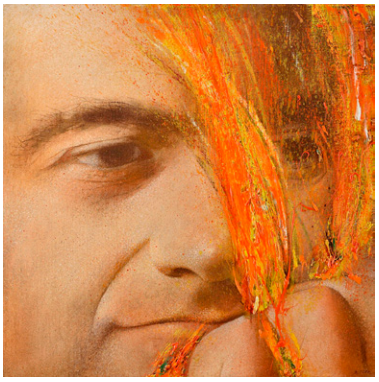

Rudolf Fila proslul přemalbami

V minulém díle rubriky o současném umění jsem se věnoval dílu Dalibora Chatrného. Sluší se připomenout, že nyní má tento nedávno zesnulý umělec velkou retrospektivní výstavu v jedné z nejprestižnějších výstavních síní Česka, v domě U Kamenného zvonu na Staroměstském náměstí v Praze. Výstava nazvaná „Vidět svět jinak“ tam potrvá do 24. dubna.

Svědčí o silném duchu daného místa, že ve vesničce Příbrami na Moravě, odkud pochází rod výtvarníků Chatrných, se narodil i další významný umělec a výtvarný pedagog **Rudolf Fila** (1932). S Daliborem Chatrným se záhy sblížili a živé kontakty udržovali i po roce 1952, kdy Rudolf Fila odešel studovat do Bratislavy, kde se také trvale usadil. Dnes patří Fila k nejvýznamnějším osobnostem slovenského výtvarného umění. Rudolf Fila byl v loňském roce zastoupen i v cyklu výstav na hradě Špilberku v Brně, kde mohli návštěvníci obdivovat díla autorů, kteří jsou umělecky i přátelsky spjati s osobou Dalibora Chatrného. Výstava v Muzeu města Brna prezentovala Filu jako umělce systematicky se věnujícímu principu přemalby a na druhé straně soustředěného na záznam procesů vznikajících tažením pigmentu po papírové ploše. Své starší obrazy, grafiky jiných výtvarníků nebo i reprodukce výtvarných děl totiž Fila ozvláštňuje svým typickým způsobem dramatického malířského gesta nebo taženou linií hadovitě ovíjející figurální výjevy. Stal se tím malířem nezaměnitelným v kontextu současného špičkového výtvarného umění.

(R. Fila zemřel v době přípravy Zpravodaje 11. února 2015.)

TEXT Arnošt Pacola

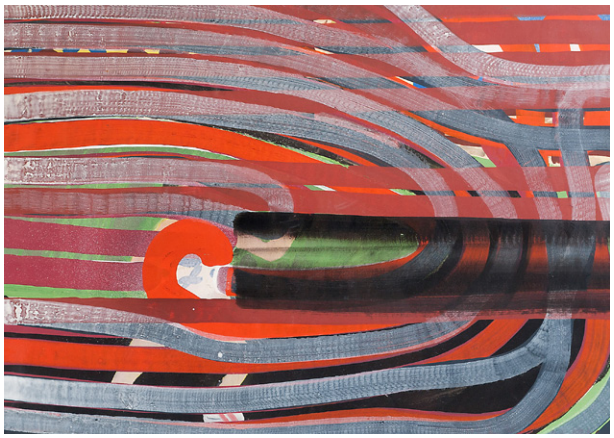

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU.

Cena inzerátu
- 1/16 strany – 250 Kč vč. DPH
- 2/16 strany – 500 Kč vč. DPH.

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ, buď mailem na adresu: jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb

Lesnictví a péče o stromy

Adamera s.r.o.

671 38 Višňové 187
tel.: 606 532 184
e-mail: adamera.sro@seznam.cz

- riziková těžba - odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- prodej dřevních štěpků - péče o památné stromy
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řezy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- stříhání živých plotů - sečení trávy, práce s křovinořezem
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- likvidace náletových dřevin a buřeně, postřiky

www.adamera.cz

ELEKTRO
Palát Miroslav
Sokolská 548, Hrotovice

- opr. převíjení motorů
- opr. vod. čerpadel
- opr. ruč. nářadí
- opr. el. spotřebičů
- opr. a montáže el. zařízení

Tel.: 603 833 619
Pracovní doba:
po-pá 8-17, so 9-13

Kácení stromů v omezených prostorech
Zdravotní řezy vzrostlých stromů
Péče o památné stromy
mobil 608 717 245
Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

EVO okna ... PRO KAŽDÝ DŮM
OKNOPLAST

- Plastová a hliníková okna, dveře, dřevěná eurookna
- Zimní zahrady
- Interiérové žaluzie horizontální i vertikální
- Exteriérové žaluzie, rolety a markýzy
- Sítě proti hmyzu, parapety
- Garážová vrata
- Bezpečnostní dveře
- Interiérové dveře

OSLAVANSKÁ 604/2, IVANČICE
info@evookna.cz www.evookna.cz +420 604 817 844

ZABEZPEČENÍ VOZIDEL

- Autoalarmy
- Centrální zamykání
- Dálkové ovládání
- Handsfree
- Parkovací senzory
- LED denní svícení
- Tažná zařízení
- Zámky řadicí páky

Návrhy, dodávky, montáže a servis.
Tel.: 731 177 301
www.zabezpecitauto.cz

Penzion Lihovar Rouchovany ★★★

WWW.PENZIONLIHOVAR.CZ
+420 720 521 521

HOTELSTARS.CZ ★★★ PENZION SUPERIOR

Ubytování levné i luxusní
Resturace
Rozvoz menu
Krytý bazén
Víceúčelové sportovní hřiště
Konferenční sál
Dětské hřiště

Profesionální výrobce chovatelských potřeb

- Králíkárny
- Kurníky
- Holubníky
- Přepravky na králíky, holuby, exoty
- Voliéry
- Krmelce
- Chovatelská zařízení na objednávku

www.novoro.net v.novosad@novoro.net +420 606 942 302

PLOCHÉ STŘECHY HAVLÁT
Rodinné domy, garáže, terasy

- **IZOLACE PROTI VODĚ**
  - kvalitní bezúdržbové materiály
  - dlouhá životnost a záruka
  - odborně provedená práce
- **NÁTĚRY STŘECH**

JIŘÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157
603 767 908
www.havlat.webnode.cz
IZOLATÉRSTVÍ

KOMINICTVÍ - ZEDNICTVÍ

Čištění komínů na tuhá i plynná paliva s kontrolou spalinových cest kamerovým systémem podle zákona o požární bezpečnosti č. 91/2010 Sb.

- Opravy komínových těles
- Montáž komínových prvků
- Nátěry fasád, sanace vlhkého zdiva

Jiří Doležal, Sokolská 396, 675 55 Hrotovice
tel.: 734 238 413, e-mail: morder@seznam.cz

- **Silikonové těsnění oken a dveří - plastových i dřevěných**
- **Žaluzie horizontální i vertikální**
- **Sítě proti hmyzu, síťové dveře**
- **Venkovní žaluzie a rolety - PVC i Al**
- **Veškeré opravy**

Dodá a namontuje
Ivo Pavlík
675 56 Dukovany 221
tel.: 568 865 321, 602 719 156

Milí školáci

ZKUSTE S NÁMI VYŘEŠIT HÁDANKY
A ZÍSKEJTE CENY

Zpravodaj vám přináší další soutěž, při níž si můžete ověřit své luštitelské schopnosti a znalosti. Svoje odpovědi posílejte na korespondenčním lístku nebo pohlednici do 15. dubna 2015 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz.

Výherci z minulého čísla

- David Pokorný
- Marek Eibel
- Adam Popov
- Denisa Škrháková
- Hana Jelínková
- Julie Pisková
- Tomáš Novotný
- Kristina Machová
- Matěj Buchtela
- Tomáš Minařík

MLADÍ LYŽAŘI

Doplňte správně výřezy do obrázku a získáte slovo.

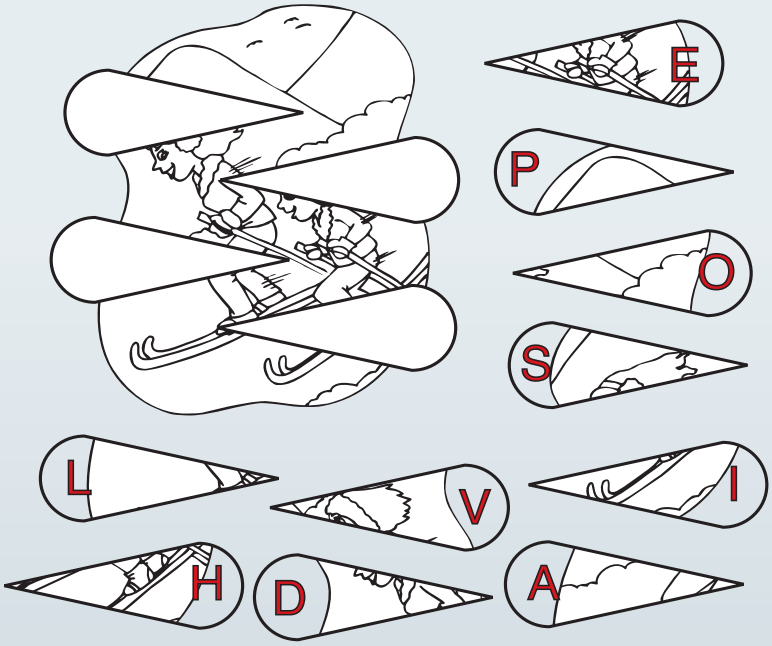

POSTAVA Z VEČERNÍČKU

Vyškrtejte všechna písmena mezi stejnými obrázky ve vodorovném i svislém směru, ne po úhlopříčce. Zbylá písmena přečtěte po řádcích. Objeví se vám jméno postavy z televizního Večerníčku.

	E	L	I	S	N	S	V		K
		R	:)			T	E	A	
	C	N	C	I	T	O	N	M	
M		D	I	E		T		U	
O		E		E	U	L	A	L	
L	M		G	T	L			L	
E	S	A	M		L	O	A	A	
S	A	D			A	U		M	Č
T	N	I	E				I	C	
			E	E	U		K		

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

SPORT

Po vepsání všech jedenácti výrazů na správná místa v obrazci kris-krosu si budete moci přečíst v prostředním řádku **tajenku** – oblíbený zimní sport.

Vodorovně:
TAJENKA
HEJNO
IRSKO
KRAVATA
LITERÁT

Svisle:
ASTRA
BALÍK
HAITI
JÁSOT
LARVA
NITKA
OLOVO

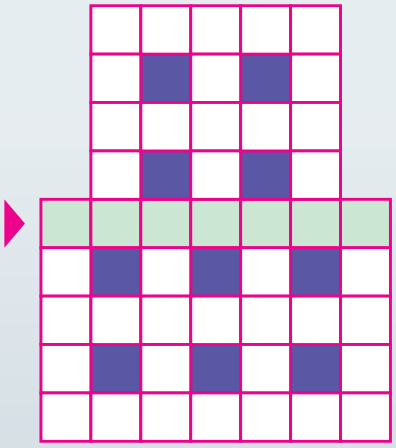

BRÝLE

Pod kterými čísly se ukrývají úplně stejné brýle?

Rádi podporujeme vaši energii

Spolu s Nadací ČEZ se věnujeme řadě prospěšných projektů, podporujeme komunitní život, vzdělávání a volný čas mladých. Postavili jsme již téměř 300 Oranžových hřišť, osvětlujeme nebezpečné přechody pro chodce, Oranžovými učebnami zlepšujeme technické vzdělávání a Oranžovými schody ulehčujeme život hendikepovaným žákům. Financovali jsme výsadbu více než 140 nových alejí a stromořadí.

www.nadacecez.cz

NADACE ČEZ

SKUPINA ČEZ